

zákonodárcova, poskytnouti tuto ochranu Národnímu shromáždění v míře co nejširší, tedy i v době jeho rozpuštění. Nelze mu ji z týchž důvodů upírat ani v době předvolební, kdy rozpoutaná stranická agitace přímo svádí k útokům na republiku a ústavní činitele, a proto nezáleží na tom, že k činu došlo na volební schůzi, jejímž programem byl rozhovor o programech politických stran, kritika jich i kritika provádění programů, po případě kritika osob a rozhovor o výběru osob, vhodných pro funkci v Národním shromáždění, nikoliv rozbor (pojednání) o ústavě a ústavních institucích.

Chce-li zákon čís. 124/1933 Sb. z. a n. podle odůvodnění v tisku 2293 poslanecké sněmovny 1933 poskytnouti v § 14, čís. 6 zák. na ochr. rep. Národnímu shromáždění stejnou ochranu proti hanobení, jakou poskytuje § 14, čís. 5 zák. na ochr. rep. proti hanobení republiky, národu a národním menšinám, a přizpůsobuje-li trestní sazbu úplně trestní sazbě § 14, čís. 5, není důvodu, proč by nebylo použití výkladu jednotlivých podstat § 14, čís. 5, jak se v judikatuře ustálil, i na podstaty § 14, čís. 6 cit. zák. Lze-li tudíž podle judikatury (rozh. čís. 3337, 4912 a j. sb. n. s.) republiku a národ hanobiti i hanobením jednotlivců, tam orgánů neb úředníků, tu příslušníků hanobeného národa, není důvodu, proč nespátřovati hanobení Národního shromáždění i v hanobení všech jeho členů povšechným označením jich za lumpy. Jsou proto i další námitky stížnosti s hlediska čís. 9 a) § 281 tr. ř. bezdůvodné.

Čís. 5367.

Zákon čís. 108/1933 Sb. z. a n. o ochraně cti nevyžaduje, aby napadená osoba byla v urážlivém projevu uvedena jmenovitě. Stačí, je-li označena takovými znameními, jež jsou dostatečná, aby totožnost uraženého vůbec mohla býti stanovena.

Oprávnění k žalobě, směřoval-li útok proti »starostovi jihomoravského města, věhlasnému to příslušníku strany sociálně demokratické«.

(Rozh. ze dne 17. září 1935, Zm II 265/35.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu ve Znojmě ze dne 28. února 1935, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přečinem pomluvy podle § 2 zákona o ochraně cti (čís. 108/1933 Sb. z. a n.).

Důvody :

Zmatečnou stížností obžalovaného nelze přiznati úspěch. Napadá od-suzující část rozsudku jedinou výtkou, že stíhaný článek neoznačuje soukromého žalobce jakožto osobu, proti níž projev směřuje a jíž se obsah projevu týče, takovým způsobem, že by byl soukromý žalobce oprávněn ku podání soukromé žaloby. Stížnost činí tak sice nesprávně s hlediska zmatku § 281, čís. 9 a) tr. ř., kdežto v pravdě jde tu o zmatek čís. 9 c), neboť nejde o otázku, je-li skutek obžalovanému za vinu kladený činem

trestným před soud příslušejícím, nýbrž o otázku, zda tu je či není obžaloba podle zákona potřebná; leč neprávem má odvod soukromého žalobce za to, že již proto je zmateční stížnost pokládati za neprovedenu; vždyť stížnost uplatňuje uvedený důvod zmatečnosti jasným odkazem a je bez významu, že číselné označení zmatku je mylné, kdyžť podle § 1, čís. 2 zák. čís. 3/1878 ř. z. netřeba, aby byl zmateční důvod, jehož se stěžovatel dovolává, vůbec číselně nebo slovy zákona označen, a naopak stačí, lze-li skutečnost, jež opodstatňuje po případě některý ze zákoných důvodů zmatečnosti, vyčísti z vývodů stížnosti (rozh. čís. 4379, 3530 Sb. n. s.).

Leč ve věci samé stížnost neobstojí. Stejně jako dosavadní, nevyžaduje ani nový zákon čís. 108/1933 Sb. z. a n. o ochraně cti, aby napadená osoba byla urážlivým projevem uvedena jmenovitě, byť i o tom na rozdíl od výslovného předpisu § 488 tr. z. (viz slova »znameními na něho připadajícími«) nemluvil *expressis verbis*. Ani otázkou, do jaké míry jednotlivce jakožto příslušník napadeného kruhu osob jest oprávněn k žalobě, nezabývá se nový zákon výslovně, patrně proto, že dosavadní judikatura vyřešila tuto otázku způsobem pochybnosti nezůstávujícím a zákonodárcem zřejmě sdíleným (viz Steiner: *Schutz der Ehre*, Prager Archiv 1933, str. 996).

Podle této ustálené judikatury vyžaduje se po stránce legitimace k soukromé žalobě v oboru ochrany cti třetím osobám poznatelný věcný vztah projevu k určité osobě nebo k několika osobám patřícím k přesně vytčenému okruhu, pokud se týče vyžaduje se konkrétní způsobilost projevu, porušení úsudek společnosti o osobní hodnotě žalujícího jednotlivce (viz rozh. čís. 3064 Sb. n. s.). Děje-li se obviňování znameními připadajícími na jednu z více osob náležejících k jistému okruhu, aniž je z projevu patrné, na kterou z nich se urážlivý výrok vztahuje, je z těchto osob dotčena na své cti a k soukromé žalobě oprávněna každá, jež se podle způsobu vznesené výtky musí obávat, že bude třetími osobami pokládána za onu, jež je míněna urážlivým projevem (rozh. čís. 3304 Sb. n. s.); znamení, jimiž se poukazuje na jednotlivce, nemusí však býti taková, by se výlučně hodila na osobu uraženého; nežádá se výlučnost, nýbrž dostatečnost znaku, aby totožnost uraženého vůbec mohla býti stanovena (rozh. čís. 3218 Sb. n. s.). To stížnost podle celkového smyslu svých vývodů zřejmě přehlíží.

V konkrétním případě nezáleží vůbec na tom, jde-li o »kolektivum« ve smyslu zmateční stížnosti. Jisto je, že podle rozsudkových závěrů jest osoba napadeného individualisována údaji článku, že jde o starostu jihomoravského města, věhlasného to příslušníka strany soc. demokratické, a že je vztah, aspoň možný, k osobě soukromého žalobce opodstatněn skutečností, že soukromý žalobce byl v době, kdy článek vyšel, starostou ve Znojmě, tedy v jihomoravském městě, a zároveň poslancem, tudíž předákem soc. demokratické strany. Podle toho, co předesláno, netřeba, aby se uvedená znamení hodila výlučně na osobu soukromého žalobce; stačí, že se hodí na přesně vytčený okruh osob, k nimž je počítati též soukromého žalobce. Je sice správné, že ve své osobní hodnotě není dotčen jednotlivce, jestliže okruh lidí, jichž se závadný článek dotýká, a k nimž i on náleží, je tak veliký, že osoba jednotlivcova v něm úplně za-

niká, pokud se týče ustupuje naprosto do pozadí, takže při rozumném výkladu závadného článku nepředpojatý čtenář nemůže předpokládati, že jde právě o tohoto jednotlivce, neb aspoň právě též o něho (rozh. čís. 4773 Sb. n. s.). To však zajisté nelze tvrditi o okruhu osob, který je znamením, že jde o starostu jihomoravského města a zároveň věhlasného příslušníka strany sociálně demokratické, vymezen tak úzce a určitě, že, jde-li vůbec o více lidí, přichází již předem v úvahu jen zcela málo osob, na něž může čtenář obsah projevu vztahovati. K tomu však přistupují ještě správné úvahy napadeného rozsudku o okolnostech, jež ukazují zejména k osobě soukromého žalobce; neboť nehledíc k tomu, že čtenář znojemského listu samozřejmě myslí spíše na domácí, jemu bližší poměry a osoby, a tedy vztahuje obsah projevu spíše na znojemského starostu než na starostu jiného města jihomoravského, zvláště když o soukromém žalobci dobře ví, že je předákem strany svrchu uvedené, byl článek uveřejněn v periodickém tiskopisu, který se podle nenapadeného zjištění rozsudku zabývá velmi často v nepříznivém smyslu osobou soukromého žalobce a který i v souzeném čísle útočil na jiných místech výslovně na soukromého žalobce. Za těchto okolností nalézací soud nepochybil, pokud přiznal v souzeném případě soukromému žalobci právo a legitimaci k soukromé žalobě.

Čís. 5368.

Ustanovení § 40 tisk. zákona platí i pro přečin zanedbání povinné péče podle čl. III., čís. 3 a 5 zákona čís. 142/1868 ř. z.

(Rozh. ze dne 18. září 1935, Zm I 208/35.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací, projednáváje zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v České Lípě ze dne 25. ledna 1935, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem zanedbání povinné péče podle čl. III, čís. 3 a 5 zákona ze dne 15. října 1868, čís. 142 ř. z., ve znění § 42 zákona na ochranu republiky, podle prvního odstavce § 290 tr. ř. zrušil z moci úřední napadený rozsudek v celém rozsahu a obžalovanému vyměřil za přestupek podle § 23 (odstavec druhý) tiskového zákona, jímž byl pravoplatnou částí prvního rozsudku soudem první stolice uznán vinným, podle posledního odstavce § 23 tiskového zákona nový trest.

Z d ů v o d ů:

Nejvyšší soud jako soud zrušovací shledal, obíraje se zmateční stížností obžalovaného, že nalézací soud zatížil svůj rozsudek na úkor stěžovatelův hmotně-právním zmatkem stížností neuplatňovaným. Ze spisů vysvítá, že rozhodnutí nejvyššího soudu jako soudu zrušovacího ze dne 6. listopadu 1933, jímž byl první rozsudek, soudem první stolice v této trestní věci vyneseny, částečně zrušen a jímž byla věc vrácena soudu první stolice k novému projednání a rozhodnutí v rozsahu zrušení,